

[Steen Folke]

om en af de ting, der er galt ved denne hjemmestyreordning.

Endelig er vores fjerde ændringsforslag et forslag om, at hjemmestyret skal kunne afgøre spørgsmålet om Grønlands tilknytning til EF, herunder også have mulighed for at beslutte en udtræden af EF, hvis hjemmestyret ønsker en sådan udtræden. Der tages jo ikke stilling til selve spørgsmålet; det er klart, det er et spørgsmål, der må afgøres dér.

Desværre er det ikke lykkedes i forbindelse med kommissionsarbejdet og i forbindelse med den behandling, lovforslagene har fået her i folketinget, at opnå fuld klarhed om dette spørgsmål, og jeg mener ikke, det er helt utilsigtet: jeg tror nok, man må se i øjnene, at den danske stat og dens repræsentanter ønsker en uklarhed på dette punkt. Ganske vist har statsministeren og andre sagt, at regeringen ikke vil modsætte sig et eventuelt grønlandsk ønske om udmeldelse af EF, og det er da udmærket, men man har altså ikke villet lade det indgå udtrykkeligt i denne lov, at hjemmestyret rent faktisk fik kompetence til at afgøre dette spørgsmål. Og man har ikke villet spørge EFs kompetente organer, Ministerrådet, hvad EF mente om dette spørgsmål. Der er også visse EF-repræsentanter, der har udtalt sig, men det har mere eller mindre været på egne vegne. Det ansvarlige organ, Ministerrådet, har ikke udtalt sig, og det har ikke været muligt at formå nogen – ministeren eller andre – til at rette henvendelse til EF og spørge om EFs mening. Der er altså ikke skabt fuld klarhed omkring dette spørgsmål. Jeg mener, det burde være en selvfølge, at et hjemmestyret Grønland skulle kunne afgøre denne sag, men man må altså sige, at der henstår en tvivl herom, selv om regeringen har udtalt sig på den måde, den har.

Som helhed kan VS altså ikke gå ind for den hjemmestyreordning, der er foreslået vedtaget, en ordning, der på mange måder lægger op til en fortsættelse af den hidtidige danske statslige politik over for Grønland; og at den politik har haft nok så alvorlige konsekvenser for det grønlandske samfund, behøver jeg næppe sige ret meget om.

VS vil stemme imod hr. Honorés ændringsforslag; ministerens ændringsforslag har vi ikke noget imod.

Steenholdt (Grønl.):

Jeg synes også, det er lidt beklageligt, at Grønlands største blad, A/G, er betænkeligt ved indførelse af hjemmestyre. Det kan også nævnes, at afholdsforeningerne har opfordret vælgerne i Grønland til at stemme imod, og endelig for det tredje har Inuit Ataqatigiit allerede meldt sig som modstandere af indførelse af hjemmestyre, men sådan er vilkårene altså i et demokratisk samfund, som også Grønland er. Vi må hellere sige, at der også skal være plads til den slags afvigende meninger. Men det er vi grønlandske politikeres opgave at vende stemningen før folkeafstemningen, hvis den er blevet værre.

Jeg vil støtte ministerens ændringsforslag. Jeg behøver ikke at kommentere fremskridtspartiets hårde ord om det grønlandske samfund. Jeg vil stemme imod de øvrige ændringsforslag, men vil dog til hr. Honorés ændringsforslag give følgende kommentarer, som er kommet fra landsrådets daværende hjemmestyreudvalg:

»Dansk og grønlandsk sprog ligger hinanden så fjernt, at der består vældige problemer med at transformere tankegange fra det ene sprog til det andet. Det er ikke blot et uddannelsesproblem, for det grønlandske sprog har en nær sammenhæng med den grønlandske måde at tænke og leve på, og grønlænderne ønsker ikke at opgave deres eget sprog. Mister man først det grønlandske sprog, er man meget stærkt på vej til udslettelse som minoritetsgruppe.«

Til spørgsmålet om Grønland og EF vil jeg gerne knytte følgende kommentar. Grønlands forhold til EF afhænger meget af de generelle og specielle særordninger, som må søges udvirket for Grønlands vedkommende i forhold til EF, således at Grønlands tilknytning eller eventuelle udtræden af EF efter hjemmestyrets indførelse kan blive vurderet i lyset af disse ordninger. Under statsministerens rejse i Grønland i 1977 bekræftede han regeringens tilsagn om, at befolkningen i Grønland efter hjemmestyrets etablering, hvis man ønskede det, kunne tage spørgsmålet om fortsat medlemskab op til fornyet afgørelse. Dette tilbud om genforhandling har jeg taget positivt imod, for det er ikke let for en lille befolkning at køre sit eget løb uafhængigt af omverdenen. Vi må under alle omstændigheder have en åbning til EF, alene i og med at Danmark forbliver som medlem. Jeg mener, det lykkeligste for både Grønland